

Tämä on Helsingin vanhusneuvoston hyväksymän asiakirjan sähköinen versio.

Viite: HEL 2020-004243

Asia: Vanhusneuvoston lausunto Elielinaukio ja Asema-aukio, kaavanro 13016

Helsingin vanhusneuvoston tehtävänä on seurata ja edistää kaupungin ikäystävällisyyttä. Vanhusneuvosto viittaa tässä lausunnossaan 11.2.2025 tekemänsä Kaivokatua koskevan kannanoton pääperiaatteisiin: esteettömyys, lyhyet ja turvalliset siirtymät, saattoliikenteen ja taksien saavutettavuus, jalankulkijoiden suojaaminen pyörä- ja mikroliikenteeltä, muistiystävällisyys ja levähdyspaikat.

Asemakaavan muutosehdotus koskee Helsingin vilkkainta liikenteellistä solmukohtaa, minkä vuoksi ratkaisujen tulee tukea ikääntyneiden sujuvaa, turvallista ja esteetöntä liikkumista. Asemakaava-alue on tavoitteellisen esteettömyyden erityistason aluetta alueelle sijoittuvan joukkoliikenneterminaalien sekä joukkoliikenteen pysäkkien takia. Keskeisessä solmukohdassa edellytetään hyvää, tasalaatuista valaistusta, tehokasta liukkaudentorjuntaa ja melun hallintaa pintamateriaalien sekä kasvillisuuden keinoin, jotta rauhattomuus ja turvattomuuden tunne eivät lisäänty. Uudisrakentamisen myötä Elielinaukion jalankulkualueet ovat nykyistä varjoisempia. Ikääntyneiden kannalta varjoisuus heikentää hahmotettavuutta ja lisää turvattomuuden tunnetta, etenkin pimeään vuodenaikaan ja liukkaalla. Tarvitaan tasaista lisävalaistusta, kontrastimerkintöjä reunoihin ja portaisiin sekä tehokasta liukkaudentorjuntaa erityisesti varjosiin kohtiin. Alueen tulee olla ikääntyneille helposti hahmotettava ja turvallinen. Tämä tarkoittaa selkeitä ja riittävän suuria opasteita, värikontrasteja reittien erottelussa, maamerkkien näkyvyyttä sekä riittäviä penkkejä selkä- ja käsinojilla myös rauhallisissa kohdissa.

Jalankulkuväylien tulee olla leveitä, selkeitä ja esteettömiä myös ruuhka-aikoina, ja jalankulkijat tulee suojata pyörä- ja mikroliikenteeltä. Reunakivet, kaiteet ja korotukset tulee sijoitella niin, että ne eivät kavenna käytäviä. Liikennevalojen vaihtumisajat tulee mitoittaa hitaasti liikkujille ja apuvälineitä käyttäville sopiviksi. Suojateiden on oltava hyvin valaistuja, tasaisia ja selkeästi merkittyjä.

Ikääntyneet tarvitsevat usein taksia, palveluliikennettä tai muuta saattoliikennettä esimerkiksi läheisiltä. Siksi on välttämätöntä, että saattoliikenne pääsee lähelle sisäänkäyntejä, lyhytaikaisia pysäköintipaikkoja on riittävästi, ja esteettömien pysäköintipaikkojen sijoittelu on järkevää ja opastus saattoliikenteelle on selkeää ja loogista. Suunnitelman mukaan Kaivokadun läpiajoyhteys sulkeutuu henkilöautoilta, mikä heikentää alueen saavutettavuutta autoilla. Tämä vaikeuttaa niiden ikääntyneiden pääsyä sisäänkäynneille, jotka eivät kykene käyttämään joukkoliikennettä. Tämä sekä avustamispisteen sijoittaminen uuteen paviljonkiin pidentää kävelymatkoja. Eri liikennemuotojen väliset siirtymät tulee suunnitella mahdollisimman lyhyiksi, loogisiksi ja esteettömiksi. Avustamispisteelle tulee olla vaivaton kulku. On tärkeää varmistaa, että taksiliikenne on turvallista ja ikääntynyt voi luottaa siihen, että ei tule huijatuksi noustessaan taksiasemalla olevan auton kyytiin.

Vanhusneuvosto pyytää varmistamaan liikennevälineiden vaihtoihin lyhyet, katetut ja selkeästi opastetut reitit, jossa huomioidaan esteettömyys, saattoliikenteen yhteydet ja avustamispisteiden saavutettavuus.

Vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että asemakaavan muutoksessa esteettömyys ja turvallisuus nostetaan suunnittelun keskiöön. Saattoliikennejärjestelyt tulee sijoittaa sisäänkäyntien lähelle. Muistiystävällisyys tulee varmistaa selkein opastein, värikontrastein ja näkyvin määmerkein. Levähdyspaikkoja tulee olla riittävästi. Vanhusneuvosto pyytää kiinnittämään huomiota myös vammaisneuvoston tekemään lausuntoon.

Vanhusneuvoston puolesta

Riikka Dahlman
puheenjohtaja

Outi Paulig
varapuheenjohtaja